

الف – الزامات اجرای طرح :

به الزامات طرح در دو بخش؛ الزامات ساختاری و الزامات بودجه ای (منابع مالی) پرداخته می شود.

۱ – الزامات ساختاری:

۱-۱- الزامات ساختاری درستاد:

تشکیل کمیته ملی اعتبارسنجی مراکز دولتی، متشکل از افراد زیر است :

۱. ریاست سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (رئیس کمیته).
۲. معاون آموزش سازمان (عضو و نائب رئیس کمیته).
۳. معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان.
۴. معاون پژوهش، برنامه ریزی و سنجش مهارت سازمان.
۵. مدیرکل دفتر حراست مرکزی سازمان.
۶. مدیرکل دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی (عضو و دبیر کمیته).
۷. مدیر دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات.
۸. مدیر کل سنجش مهارت و صلاحیت حرفه ای.
۹. دو نفر از مدیران کل استانی.
۱۰. سه نفر متخصص و خبره برون سازمانی.

ملاحظات: ابلاغ اعضاء کمیته ملی و روسای کمیته های استانی توسط ریاست سازمان صادر می گردد. جلسات با حضور رئیس یا نائب رئیس و دوسوم اعضاء رسمیت می یابد. جلسات کمیته هر دو هفته یکبار تشکیل می گردد، جلسات فوق العاده براساس تصمیم کمیته برگزار خواهد شد.

شرح وظایف:

- تعیین و تائید الگوی ارزشیابی به منظور اعتبارسنجی مراکز دولتی.
- تعیین و تصویب عوامل، ملاکها، نشانگرها و الزامات قضاوت به منظور اجرای ارزیابی ها.
- برنامه ریزی و پیش بینی الزامات انجام ارزیابی های درونی.
- نظارت عالیه برانجام ارزیابی درونی مراکز دولتی.
- تعیین شایستگیهای ارزیابان بیرونی و درونی.
- شناسایی و تعیین ارزیابان بیرونی.

-) برنامه ریزی جهت آموزش ارزیابان بیرونی.
-) تدوین ضوابط ارزیابی بیرونی.
-) سازماندهی و تنظیم برنامه عملیاتی ارزیابیهای بیرونی.
-) تایید نتایج ارزیابی های بیرونی و اعطای رتبه و صدور گواهینامه ای موسوم به «گواهینامه اعتبارسنجی»، با اعتبار دو سالانه برای مراکز.
-) بازنگری و بهبود مستمر طرح اعتبارسنجی مراکز دولتی و اجرای آن براساس بازخوردهای دریافتی از کمیته های استانی و ارزیابان بیرونی.
-) کاربست نتایج حاصله و اخذ تصمیمات مقتضی در ارتباط با حصول اهداف طرح.

۲-۱- الزامات ساختاری دراستانها :

تشکیل کمیته استانی اعتبارسنجی مراکز دولتی با ترکیب زیر :

۱. مدیر کل آموزش فنی و حرفه ای استان
۲. معاون آموزش و پژوهش اداره کل استان
۳. معاون اداری و پشتیبانی اداره کل استان
۴. مسئول حراست اداره کل استان
۵. رئیس اداره آموزش و پژوهش (دبیر کمیته استانی و مسئول اجرای طرح اعتبارسنجی)
۶. مسئول سنجش مهارت اداره کل استان

ملاحظات : ابلاغ اعضاء توسط مدیر کل استان صادر خواهد شد.

شرح وظایف :

دردو بخش اصلی زیر؛

الف : ارزیابی درونی ستاد اداره کل ؛

با عنایت به اینکه عملکرد آموزشی مراکز متاثر از واحدها و ادارات سرپرستی مستقر در اداره کل می باشد، ضرورت دارد که کمیته استانی اعتبارسنجی همزمان با پیگیری بند ب این شرح وظایف، به ارزیابی عملکرد ادارات مختلف ستادی (آموزش و پژوهشی- اداری پشتیبانی) به تفکیک ساختار و وظایف ، پرداخته و با پیاده سازی الگویی مشابه با اعتبارسنجی مراکز ، از طریق تعیین عوامل ، ملاک ها و نشانگرهای ارزشیابی و وزن دهی (اولویت بندی) آنها مبتنی بربرنامه فعالیت های اداره کل درهر بخش و نهایتا طراحی پرسشنامه، خود ارزیابی واحدها و ادارات ، صورت گرفته و برای این مهم می بایست اقدامات زیر همزمان با اعتبارسنجی مراکز، دردستور کار کمیته اعتبارسنجی اداره کل قرارگیرد.

- تهیه ملاکها و شاخص ها ارزیابی درونی عملکردی برای بررسی وضعیت دستیابی به اهداف اداره کل در ادارات و واحدهای سرپرستی اداره کل.
- طراحی نشانگرهای مبتنی بر ملاکهای فوق الذکر و نهایتا پرسش ها و گزینه های محتمل پاسخ دهی به پرسش ها.
- تدوین پرسشنامه های ویژه ادارات و واحدهای سرپرستی مستقر در ستاد اداره کل به منظور خود ارزیابی ادارات و واحدهای یاد شده.
- تهیه جدول ضرایب وزنی پرسش ها و نشانگرها و همچنین تعیین قدر السهم امتیازی هر یک از ملاکهای ارزیابی درونی اداره کل.
- تهیه دستور العمل ارزیابی درونی واحد ستادی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان.
- برنامه ریزی ، سازماندهی و اجرای ارزیابی درونی ستاد اداره کل استان با استفاده از ابزار پرسشنامه های خود ارزیابی تهیه شده.
- جمع آوری و تحلیل نتایج ، ارزشیابی عملکرد و آسیب شناسی و شناسایی نقاط قوت و ضعف.
- انعکاس نتایج به بخش های ارزیابی شده و کسب راهکارها و پیشنهادات سازنده و تدبیر برای کاربست آنها به منظور بهبود روزافزون عملکرد واحدهای ستادی اداره کل.

ب: ارزیابی درونی مراکز آموزشی دولتی استان و بخشهای آموزشی وابسته

- سازماندهی عوامل اجرایی طرح (شامل تعیین وظایف و اختیارات و مسئولیتها و ...) در اداره کل و مراکز تابعه.
- انجام اقدامات آموزشی - ترویجی و فرهنگی حسب مورد به منظور نهادینه کردن اهداف طرح.
- برنامه ریزی انجام ارزیابی درونی در مراکز آموزشی.
- پیگیری و نظارت بر حسن اجرای ارزیابی درونی از طریق بررسی مستندات و بازدید میدانی طبق برنامه زمانبندی تعیین شده توام با دقت، صحت و جدیت.
- پیگیری اجرای بخشی از اقدامات اصلاحی با توجه به زمان و منابع در اختیار، به منظور بهبود نسبی امتیازات نشانگرها در مراکز دولتی استان.
- ایجاد آرشوی از اسناد اجرای طرح بصورت دسته بندی شده به تفکیک مراکز و کارگاهها و سایر بخشهای وابسته با سهولت دسترسی ارزیابان بیرونی.
- وصول نتایج ارزیابی درونی مراکز، پایش محاسبات، اجرای صحیح ضوابط، تایید و انعکاس جمع بندی نتایج به کمیته ملی اعتبارسنجی.
- تنظیم درخواست ارزیابی بیرونی مراکز استان و ارسال برای دبیرخانه کمیته ملی اعتبارسنجی.

ج) همکاری با کمیته ملی اعتبارسنجی در برگزاری کارگاههای آموزشی و توجیهی برای ارزیابان درونی
ج) همکاری با ارزیابان بیرونی و تسهیل فرایند ارزیابی بیرونی و پشتیبانی موضوع.

ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استانها پس از بررسی اولیه طرح اعتبارسنجی، پیش بینی الزامات و سازو کار مورد نیاز نسبت به اعلام تقاضای خود بصورت داوطلبانه به منظور اعتبارسنجی تمامی مراکز آموزشی تابعه خود، اقدام می نمایند. لازم به ذکر است برای اجرای طرح اعتبارسنجی مراکز در یک استان، تمامی مراکز آن در دستور کار قرار می گیرد و به اعلام آمادگی مراکز بصورت منفرد و یا در دسته های چند تایی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

بدیهی است درخواست اداره کل استان در اولین فرصت همراه با معرفی نامه مسئول اجرایی طرح در مراکز استان، به دبیرخانه کمیته ملی اعتبارسنجی ارسال می گردد.

۳-۱- الزامات ساختاری در مراکز:

تعریف مرکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی: فضای آموزشی شامل کارگاههای آموزشی، کلاسها، آزمایشگاه، فضای اداری و امکانات جانبی است که بر اساس ضوابط و مقررات ارتقاء مهارت و تخصص برای کارگران شاغل و یا ایجاد مهارت در افراد متقاضی کار فاقد مهارت و یا کم مهارت ایجاد شده است و متعلق سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور می باشد که باید دارای دو شرط زیر باشد

ج) دارای حداقل چهار کارگاه متمرکز در محل مرکز.
ج) حداقل عملکرد آموزشی سالیانه معادل ۸۶۴۰۰ (نفر-ساعت) در کلیه بخش های آموزشی مرکز (ثابت، شعب شهری، زندان، پادگان، سیار، دانشگاه، صنعت و صنف، روستا و عشایر، آسیب های اجتماعی)
(۸۶۴۰۰ نفر - ساعت = ۱۲ نفر ظرفیت حداقلی دوره ها $\times$ ۱۸۰ ساعت فعالیت تک شیفت $\times$ ۱۰ ماه از سال $\times$ ۴ کارگاه)

تشکیل کمیته ارزیابی درونی (اعتبارسنجی) مرکز دولتی با ترکیب زیر:

۱. رئیس مرکز آموزش فنی و حرفه ای.
۲. معاون (آموزش) مرکز آموزش فنی و حرفه ای.
۳. یک نفر از مسئولین آموزش یا آزمون و یا مشاوره و پذیرش مرکز (دبیر کمیته ارزیابی درونی مرکز).
۴. مسئول حراست مرکز آموزش فنی و حرفه ای.
۵. یک نفر نماینده کارکنان اداری مرکز.

۶. چهار تا شش نفر از مربیان مجرب و با سابقه مرکز (ترجیحاً نمایندگان تشکل یا شورای مربیان در اولویت هستند).

ملاحظات : ابلاغ اعضاء توسط رئیس مرکز بعنوان رئیس کمیته ارزیابی درونی مرکز، صادر خواهد شد. تذکر مهم : چنانچه مجموعه ی آموزشی بعثت نداشتن یک شرط یا دو شرط ذکر شده در تعریف مرکز، بعنوان مرکز شناخته نشود، بعنوان شعبه شهری/سیار روستایی/جوار دانشگاه یک مرکز بالادستی محسوب شده و کارگاههای آن زیر مجموعه آن مرکز مورد اعتبارسنجی قرار خواهد گرفت. همچنین اگر مرکز آموزشی رئیس مرکز مستقل (حتی با ابلاغ سرپرستی) نداشته باشد و ریاست آن را یکی از روسای مراکز دیگر همزمان عهده دار باشد، امتیازات مرتبط با عامل مدیریت اجرایی - آموزشی، ملاک ویژگیهای رئیس مرکز و نشانگرهای ؛ مشخصات فردی رئیس مرکز(نوع و سطح تحصیلات، تجربه، افتخارات، آموزشهای طی شده و تایید ستاد) و خود ارزیابی رئیس مرکز، به چنین مرکز تعلق نخواهد گرفت .

شرح وظایف :

- 1) شناسایی اولیه مشکلات و موانع کسب امتیاز مطلوب در نشانگرها و انجام اقدامات اصلاحی به منظور بهبود نسبی امتیازات نشانگرها در حد مقدمات مرکز.
- 2) تعامل با کمیته استانی در خصوص حمایتهای لازم برای انجام بخشی از اقدامات اصلاحی که نیاز به توجه اداره کل دارد.
- 3) شرکت رئیس کمیته در دوره ها و کارگاههای آموزشی لازم در ارتباط با انجام بهینه طرح و بست اطلاعات به سایر اعضا.
- 4) تشریح طرح برای عوامل اجرایی در مرکز بصورت کامل.
- 5) پیگیری به منظور حسن اجرای ارزیابی درونی مرکز.
- 6) تکمیل نمون برگ اطلاعات زمینه مرکز.
- 7) سازماندهی عوامل اجرایی طرح متناسب با وظایف تشریح شده و تعیین زمانبندی اقدامات.
- 8) تکثیر و توزیع پرسشنامه های چهار گانه بین مخاطبین پرسشنامه ها و تعیین وقت برای تکمیل پرسشنامه ها (رئیس مرکز - تمامی مربیان - تمامی کارکنان - کلیه کارآموزانی که در مقطع زمانی یک سوم پایانی دوره های آموزشی خود می باشند).
- 9) دریافت، دسته بندی (برحسب نوع)، جمع بندی و محاسبه امتیازات نهایی هریک از پرسش ها و مستند سازی آنها.
- 10) محاسبه امتیازات نشانگرها ، ملاکها و نهایتاً عوامل چهارگانه مرکز مورد ارزیابی با استفاده از نرم افزار محاسبات.

۲- الزامات بودجه ای (منابع مالی) :

۱-۲- الزامات بودجه ای در ستاد :

تعیین سرانه هزینه ی اعتبارسنجی مراکز دولتی :

جدول برآورد اعتبارمورد نیاز برای انجام اعتبارسنجی یک مرکز در مراحل ارزیابی درونی و بیرونی به شرح زیر است:

اعتبار لازم	موضوع فعالیت
۷۰۰۰۰۰۰۰ ریال	هزینه های جاری
۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال	تقدیر مادی از عوامل اجرایی
۱۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال	هزینه های جاری آموزش و اجرای طرح در هر مرکز

پیش بینی اعتبار لازم در بودجه سالیانه استانها :

حاصل ضرب سرانه اعتبار لازم برای اعتبارسنجی یک مرکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی متوسط (همراه با تمامی بخشهای آموزشی وابسته) در تعداد مراکزی که در هر استان مقرر است در یک سال مورد اعتبارسنجی قرار گیرند، تعیین کننده اعتبار مورد نیاز برای آن استان است که لازم است در تابلوی اعتبارات هزینه ای استان پیش بینی شود.

۲-۲- الزامات بودجه ای در ادارات کل :

مدیریت بهینه هزینه ها در مراکز :

مراکز آموزشی به منظور استقرار مدیریت بهینه اعتبارات تخصیصی برای انجام طرح، لازم است تنظیم گزارش هزینه کرد اعتبارات انجام طرح را به تفکیک ذکر شده در جدول فوق الذکر و متناسب با سقف تخصیص یافته

از اداره کل در دستور کار خود قرار دهند. بدیهی است گزارش مالی موصوف به کمیته استانی ارسال خواهد شد.

مدیریت بهینه هزینه ها در اداره کل :

کمیته استانی اعتبارسنجی علاوه بر پیگیری و کنترل توزیع و انجام تخصص منابع مالی برحسب حجم عملکرد مراکز (تعداد کارگاهها و بخش های وابسته) به مراکز ، گزارشات هزینه ای مراکز را دریافت کرده و پس از تحلیل و اضافه شدن هزینه های مرتبط با اداره کل ، گزارش نهایی دوره ای (فصلی یا شش ماهه) تهیه و برای کمیته ملی ارسال خواهد شد.

ب - آموزش و تشریح :

۱ - طراحی دوره ی آموزشی :

به منظور تشریح و تبیین مشهورترین و متداول ترین الگوهای ارزشیابی نظامها و فعالیتهای آموزشی و تحلیل مقایسه ای آنها و پرداختن به دلایل انتخاب متناسب ترین الگو برای ارزیابی مراکز دولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای سازمان ، و همچنین اهداف، الزامات و سازوکار اجرای اعتبارسنجی در مراکز آموزشی دولتی در قالب طرح تنظیمی ضرورت دارد که دوره های آموزشی ویژه ارزیابان درونی و بیرونی طراحی شود.

طراحی دوره ویژه ارزیابان درونی :

نام دوره آموزشی	طول دوره	سرفصلهای مورد بحث	روش تدریس
اعتبارسنجی مراکز دولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای (ویژه ارزیابان درونی)	۲۰ ساعت	- تبیین و تشریح الگوهای ارزشیابی نظام و فعالیت های آموزشی (۲ ساعت) - تحلیل مقایسه ای الگوهای مطرح شده و بررسی مزایای نسبی الگوی اعتبارسنجی (۲ ساعت) - تشریح اهداف طرح (۲ ساعت) - تشریح و تبیین عوامل چهارگانه مورد ارزیابی و ملاکها و نشانگرهای هریک (۶ ساعت) - بررسی انواع پرسش نامه ها و گردش اطلاعات و محاسبات (۴ ساعت) - تشریح دستورالعمل اجرایی طرح (۴ ساعت)	سخنرانی کارگروهی انجام پروژه

طراحی دوره ویژه ارزیابان بیرونی :

نام دوره آموزشی	طول دوره	سرفصلهای مورد بحث	روش تدریس
اعتبارسنجی مراکز دولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای (ویژه ارزیابان بیرونی)	۴۰ ساعت	- تبیین و تشریح الگوهای ارزشیابی نظام و فعالیت های آموزشی (۲ ساعت) - تحلیل مقایسه ای الگوهای مطرح شده و بررسی مزایای نسبی الگوی اعتبارسنجی (۲ ساعت) - تشریح اهداف طرح (۲ ساعت) - تشریح و تبیین عوامل چهارگانه مورد ارزیابی و ملاکها و نشانگرهای هریک (۸ ساعت) - بررسی انواع پرسش نامه ها و گردش اطلاعات و محاسبات (۴ ساعت) - تشریح دستورالعمل اجرایی طرح (۴ ساعت) - تشریح استانداردهای مورد استفاده در ارزیابی نشانگرهای ملاکهای زیر مجموعه ی عوامل (۱۰ ساعت) - رویکردهای نظارتی و سنجش صحت و دقت اطلاعات و نتایج ارزیابی درونی (۸ ساعت)	سخنرانی کارگروهی انجام پروژه

۲- اجرای آموزش :

سازوکار اجرای آموزش :

پس از فراخوان کمیته ملی اعتبارسنجی و رتبه بندی مراکز، برای برگزاری دوره های ویژه ارزیابان درونی، ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استانها اقدام به معرفی نماینده مطابق با سهمیه اعلام شده، خواهند نمود.

دوره های کشوری اعتبارسنجی مراکز دولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای (ویژه ارزیابان درونی) در ستاد سازمان و یا مرکز تربیت مربی متناسب با امکانات و ظرفیت برگزاری دوره حداکثر در سه گروه، برگزار می گردد. نمایندگان استانی که موفق به سپری کردن دوره با موفقیت شوند به عنوان مدرس دوره های استانی در استانهای خود برای کمیته استانی و مسئولین اعتبارسنجی مراکز دولتی، منشاء اثر خواهند بود.

ابزارها و روش های آموزش :

همزمان با برگزاری دوره های حضوری، محتوای دوره های آموزشی به شکل فیلم و متن برای آموزش از راه دور در بستر پورتال سازمان آماده سازی خواهد شد و تبعاً راهکارهای مناسب برای ارزشیابی و صدور گواهینامه برای فراگیران دوره ها در ادارات کل و مراکز آموزش فنی و حرفه ای سراسر کشور، پیش بینی خواهد شد. منابع یاد شده در خلال دوره های آموزشی نیز تقدیم مدعوین دوره های آموزشی خواهد شد.

ج - اجرای ارزیابی :

۱ - ارزیابی درونی :

حجم عملیات سالیانه اعتبارسنجی مراکز دولتی استان (ارزیابی درونی) :

ارزیابی درونی در کلیه مراکز آموزشی استان در طی سال ۱۴۰۳ صورت می گیرد (کلیه مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی مورد ارزیابی بیرونی قرار گرفته و نهایتاً اعتبارسنجی خواهند شد)

مراحل ارزیابی درونی :

مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی با تعریفی که در قبل ارائه شده (دارای دو شرط حداقل چهار کارگاه منسجم در یک محل و حداقل عملکرد آموزشی به میزان ۸۶۴۰۰ نفر-ساعت در سال گذشته) به انضمام بخشهای آموزشی زیر مجموعه اعم از شعب شهری وابسته و آموزش در پادگان، زندان، جوار دانشگاه، صنایع و روستا، با دریافت، پرسشنامه ها، فرمها و مستندات لازم برای اجرای طرح از اداره کل، با در نظر گرفتن ضوابط و دستورالعملهای تشریح شده، اقدام به ارزیابی درونی می نمایند .

ارزیابی درونی در هر مرکز و بخش های وابسته به ترتیب شامل مراحل زیر است :

۱. تشریح طرح برای عوامل اجرایی در مرکز بصورت کامل توسط رئیس مرکز و یا فردی که بعنوان مسئول طرح در مرکز انتخاب شده است.
۲. تکمیل نمون برگ اطلاعات زمینه مرکز توسط رئیس مرکز.
۳. سازماندهی عوامل اجرایی طرح متناسب با وظایف تشریح شده و تعیین زمانبندی اقدامات.

۴. تکثیر و توزیع پرسشنامه های چهار گانه بین مخاطبین پرسشنامه ها و تعیین وقت برای تکمیل پرسشنامه ها (رئیس مرکز - تمامی مربیان - تمامی کارکنان - کلیه کارآموزانی که در مقطع زمانی یک سوم پایانی دوره های آموزشی خود می باشند).

تذکر: افراد دارای چند مسئولیت در مراکز، فقط با عنوان مسئولیت هایی که برای آنها دارای ابلاغ هستند، پرسشنامه تکمیل می نمایند. (بعنوان مثال: رئیس مرکزی که با ابلاغ مربیگری نیز انجام می دهد، یک بار پرسشنامه رئیس مرکز را تکمیل می نماید و یک بار پرسشنامه مربی را تکمیل خواهد کرد) البته امتیازات مربوط به ویژگی های شخصی فرد از جمله مدرک تحصیلی و سوابق در یک پرسشنامه امتیازدهی می شود. (همچنین با عنایت به اینکه در پرسشنامه سایر کارکنان، پاسخ دهند برخی از پرسش ها، تعیین شده است، جواب دادن به آن سئوالات فقط توسط افرادی با مسئولیت های اعلام شده در پرسش (البته با ابلاغ) مقدور است و سایر کارکنان به این نوع سئوالات ویژه نباید پاسخ دهند.

۵. دریافت، دسته بندی برحسب نوع، جمع بندی و محاسبه امتیازات نهایی هریک از پرسش ها و مستند سازی آنها.

تذکر: با عنایت به اینکه برخی از پرسش ها، اظهار نظر کارآموزان، مربیان و سایر کارکنان مرکز در خصوص رئیس مرکز می باشد و اصطلاحاً محرمانه می باشند، ضرورت دارد تمهیداتی اندیشیده شود که نظرات افراد بدون ذکر نام دریافت و جمع آوری گردد. پیشنهاد این است که پرسش های یاد شده بصورت مجزا، توزیع و با استفاده از صندوق های مجزا برای هریک از پاسخ دهندگان، پس از پاسخ دهی، جمع آوری گردند.

۶. محاسبه امتیازات نشانگرها، ملاکها و نهایتاً عوامل چهارگانه مرکز مورد ارزیابی

محاسبات و تهیه گزارش ارزیابی درونی :

اولین اقدام در محاسبات، محاسبه امتیاز یک پرسش مشخص است. برای این کار می بایست آنگونه که در زیر هر پرسش اشاره شده است امتیاز آن در همان پرسشنامه توسط یکی از عوامل اجرایی اعتبارسنجی، درج شود.

یک پرسش مشخص ممکن است در یک یا چند پرسشنامه وجود داشته باشد و همچنین ممکن است به دفعات از مخاطبین متعدد (مربیان، کارکنان یا کارآموزان) با نظریات متفاوت سؤال شده باشد. لازم است جدول کاری مشابه جدول تهیه شود.

کد پرسش	دفعات تکرار (در تمام پرسشنامه های تکمیل شده)	میانگین امتیاز کسب شده پرسش

پس از تعیین امتیاز یک پرسش که همان میانگین امتیاز کسب شده توسط پرسش در همه پرسشنامه تکمیلی است. امتیاز پرسش را در ضریب اهمیت آن ضرب کرده تا امتیاز نهایی آن پرسش بدست آید.

از حاصل جمع امتیازات نهایی پرسش های زیر مجموعه یک نشانگر، امتیاز آن نشانگر در مرکز بدست می آید.

از حاصل جمع امتیازات نشانگرهای زیر مجموعه یک ملاک، امتیاز آن ملاک در مرکز بدست می آید.

از حاصل جمع امتیازات ملاکهای زیر مجموعه یک عامل، امتیاز آن عامل در مرکز بدست می آید.

به منظور تسهیل انجام محاسبات، نرم افزاری برای اجرای محاسبات ، که اصلاً «نرم افزار محاسبه امتیازات اعتبارسنجی» نام گذاری گردیده است ، طراحی گردیده که در ادامه نحوه استفاده از آن تشریح خواهد شد. منطق ریاضی حاکم بر عملیاتی که نرم افزار انجام میدهد، دربخش قبل (چگونگی انجام محاسبات) تشریح شده است.

پس از احصاء نتایج ارزیابی درونی مرکز، که حداکثر می بایست ظرف دو هفته انجام پذیرد، امتیازات ارزیابی درونی بصورت مستند در قالب فرمهای شماره ۱ و ۲ (الف - ب - ج - د)، همراه با اعلام آمادگی برای انجام ارزیابی بیرونی به اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان منعکس می گردد.

اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان نیز حداکثر طی دو هفته اقدام به وصول نتایج ، جمع بندی و ارسال خلاصه نتایج ارزیابی درونی در قالب فرم ۳ (همراه با فرمهای شماره ۱ تمامی مراکز) و درخواست انجام ارزیابی بیرونی به ستاد سازمان، دبیرخانه کمیته اعتبارسنجی و رتبه بندی مراکز(دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی) ارسال می نماید .

۲- ارزیابی بیرونی :

حجم عملیات سالیانه اعتبارسنجی مراکز دولتی کشور (ارزیابی بیرونی) :

کلیه مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی سراسر کشور موضوع اعتبارسنجی دریک سال خواهند بود.

مراحل ارزیابی بیرونی :

دبیرخانه « کمیته اعتبارسنجی و رتبه بندی مراکز » در دفتر نظارت بهسازی و هدایت شغلی، به ترتیب وصول درخواستهای ادارات کل استانها، تصمیم گیری برای انجام ارزیابی بیرونی را در دستور کار کمیته قرار می دهد.

ارزیابی بیرونی یک مرکز دولتی به ترتیب شامل اقدامات زیر است:

مطالعه و بررسی کارشناسی گزارش و جمع بندی نتایج ارزیابی درونی مرکز و تحلیل آن.

عزیمت به استان و تشکیل جلسه با کمیته استانی اعتبارسنجی مراکز دولتی پیرامون گزارش اقدامات صورت گرفته در استان.

عزیمت به مرکز دولتی آموزش فنی و حرفه ای شهرستان به منظور انجام اقدامات و جلسات زیر:

- ۱) تشکیل جلسه با رئیس مرکز درخصوص بررسی مراحل اجرای ارزیابی درونی در مرکز
- ۲) تشکیل جلسه با گروه مسئول اجرای اعتبارسنجی مرکز
- ۳) تشکیل جلسه (عمومی یا خصوصی) با مربیان و مدرسان مرکز
- ۴) تشکیل جلسه (عمومی یا خصوصی) با کارکنان مرکز اعم از آموزشی و غیر آموزشی
- ۵) تشکیل جلسه با نمایندگان از کارآموزان (این نمایندگان می بایست معرف تمامی گروه های کارآموزی به تفکیک نوع و سطح آموزش باشد)
- ۶) بازدید از محیط آموزشی و پشتیبان آموزش مرکز و بررسی عوامل و نشانگرهای مورد ارزیابی در مرکز
- ۷) تشکیل جلسه پایانی مشترک با گروه مسئول اجرای اعتبارسنجی مرکز و رئیس مرکز
- ۸) تهیه و تدوین گزارش ارزیابی بیرونی به گونه ای که مبتنی بر تجزیه و تحلیل نتایج ارزیابی درونی بوده و پیشنهادات روشن، مفید و قابل اجرا برای بهبود شرایط در آن ذکر شده باشد

ارزیابان بیرونی از طریق انجام اقدامات فوق الذکر به منظور کنترل مستندات، مدارک، شواهد، محاسبات مربوط به تمام یا بخشی از پرسشنامه های تکمیل شده، امتیازات ارزیابی بیرونی را احصاء نموده و در فرمهای ۱ و ۲ (الف - ب - ج - د) وارد کرده و تایید می کنند که تبعا ضمیمه اصلی گزارش ارزیابی بیرونی خواهد بود. لازم به ذکر است به منظور تسهیل در ارزشیابی عوامل امتیازات هر عامل در محدوده ۱۰۰ امتیازی تنظیم شده است)

تهیه گزارش ارزیابی بیرونی و اعطای گواهینامه :

دبیرخانه کمیته اعتبارسنجی و رتبه بندی مراکز پس از وصول گزارش گروه ارزیابی بیرونی، امتیاز نهایی یک مرکز را محاسبه و رتبه پیشنهادی برای آن را تعیین نموده و به کمیته جهت تصمیم گیری و اعطای رتبه تقدیم می گردد. پس از تعیین رتبه مرکز گواهینامه اعتبارسنجی مرکز، صادر و با امضای بالاترین مقام سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور برای اداره کل استان جهت ابلاغ به مرکز ارسال می گردد.

امتیاز نهایی هر مرکز با استفاده از جدول زیر بدست خواهد آمد :

عامل	امتیاز عامل (از ۱۰۰)	ضریب اهمیت عامل	امتیاز نهایی عامل
آموزش		۰/۴	
مدیریت اجرایی - آموزشی		۰/۲۵	
بهره وری		۰/۲۵	
اماکن پشتیبان		۰/۱	
جمع (امتیاز نهایی مرکز)			

رتبه هر مرکز با استفاده از جدول زیر تعیین می گردد :

رتبه	امتیاز نهایی مرکز
عالی	۸۱ و بیشتر
خوب	۶۱ الی ۸۰
متوسط	۴۱ الی ۶۰
ضعیف	۲۱ الی ۴۰
خیلی ضعیف	۲۰ و کمتر

سطح هر مرکز در ذیل رتبه آن ، به شرح زیر تعیین می شود :

رتبه	سطح	امتیاز نهایی مرکز
عالی	الف	۹۶ الی ۱۰۰
	ب	۹۱ الی ۹۵
	ج	۸۶ الی ۹۰
	د	۸۱ الی ۸۵
خوب	الف	۷۶ الی ۸۰
	ب	۷۱ الی ۷۵
	ج	۶۶ الی ۷۰
	د	۶۱ الی ۶۵
متوسط	الف	۵۶ الی ۶۰
	ب	۵۱ الی ۵۵
	ج	۴۶ الی ۵۰
	د	۴۱ الی ۴۵
ضعیف	الف	۳۶ الی ۴۰
	ب	۳۱ الی ۳۵
	ج	۲۶ الی ۳۰
	د	۲۱ الی ۲۵
خیلی ضعیف	الف	۱۶ الی ۲۰
	ب	۱۱ الی ۱۵
	ج	۶ الی ۱۰
	د	۵ و کمتر

د_ شرح پیشنهادات برای دستور جلسات کمیته ملی اعتبارسنجی و رتبه بندی مراکز:

شایستگیهای ارزیابان بیرونی:

حداقل شایستگیهای ارزیابان بیرونی شامل موارد زیر است :

- ۵ سال سابقه کارشناسی آموزش یا پژوهش و یا سرپرستی در حوزههای یادشده
- تحصیلات کارشناسی
- سابقه ارزیابی و نظارت بر آموزشهای مهارتی
- داشتن گواهینامه های دوره های آموزشی لازم (حسب نظر کمیته)
- آشنایی با استانداردهای مهارت آموزی و روشهای ارزیابی
- کسب تاییدیه و ابلاغ کمیته

بررسی اولیه شایستگی ارزیابان بیرونی توسط دبیرخانه کمیته انجام شده و به فهرست اسامی افراد واجد شرایط به منظور کسب تاییدیه و صدور ابلاغ ، به کمیته پیشنهاد می گردند.

تنظیم برنامه عملیاتی ارزیابیهای بیرونی :

زمان حضور گروه ارزیابی بیرونی در یک مرکز حداکثر یک هفته می باشد و پس از این زمان در صورتیکه گروه ارزیابی به نتیجه نرسد، ارزیابی بیرونی به نوبتی دیگر موکول خواهد شد.

سازماندهی ارزیابان بیرونی برای انجام ارزیابی های بیرونی :

تیم های ارزیابی بیرونی (حداقل دو نفر و حداکثر چهار نفر) متشکل از کارشناسان ستادی، استانی و غیرسازمانی، که حسب مورد به استان میزبان، دعوت می گردند، می باشند.

تدوین چارچوب لازم برای انجام ارزیابی بیرونی:

ارزیابان بیرونی حسب برنامه تعیین شده توسط کمیته ملی و با اعلام قبلی اقدام به ارزیابی بیرونی خواهند نمود .

برنامه ریزی جهت آموزش ارزیابان بیرونی :

ارزیابان بیرونی شناسایی و تایید شده ، بصورت متمرکز در دوره های آموزشی ویژه ارزیابان بیرونی شرکت خواهند نمود . این دوره ها برای فراگیران در گروه های ۲۰ نفره در مرکز تربیت مربی و یا ستاد سازمان اجرا شده و برای افرادی که موفق به طی کردن دوره شوند ، ضمن صدور گواهینامه، ابلاغ ارزیاب بیرونی توسط ریاست سازمان بعنوان رئیس کمیته ملی اعتبارسنجی صادر خواهد شد.

هـ – سایر موارد :

انواع پرسشنامه ها :

پرسشنامه های مورد استفاده در طرح اعتبارسنجی مراکز دولتی به چهار دسته تقسیم بندی می گردند :

۱. پرسشنامه رئیس مرکز

۲. پرسشنامه مربیان

۳. پرسشنامه کارکنان

۴. پرسشنامه کارآموزان

پرسش های تهیه شده برای اندازه گیری وضعیت نشانگرهای هریک از ملاکها که زیر مجموعه عامل ها تبیین شده اند ، بنا به نوع مخاطب که پاسخگویی پرسش متوجه ایشان است ، مرتب شده اند .

برای رهگیری هر پرسش و محاسبه امتیازات آن، کد اختصاصی به آن تعلق گرفته است که در بردارنده مفاهیمی است که در ادامه بدان اشاره خواهد شد.

راهنمای کد خوانی :

هر پرسش دارای کد منحصر به خود می باشد که از چهار عدد به فواصل خط تیره تشکیل شده است.

اعداد تشکیل دهنده کد پرسش، چپ به راست دارای معانی زیر است :

اولین عدد سمت چپ نشان دهنده شماره عامل مطابق با جدول شماره ۱ می باشد:

جدول شماره ۱: شماره عوامل اعتبارسنجی

عنوان عامل	شماره عامل
آموزش	۱
مدیریت اجرایی - آموزشی	۲
بهره وری	۳
پشتیبان	۴

دومین عدد از سمت چپ در کد یک پرسش، نشان دهنده شمارگان ملاک زیر مجموعه آن عامل می باشد. هر عامل به ملاکهای تقسیم می گردد که خود دارای کد دو رقمی می باشند (رقم سمت چپ نشان دهنده شماره عامل و رقم سمت راست نشان دهنده شمارگان ملاکهای زیر مجموعه عامل می باشد)

سومین عدد از سمت چپ در کد یک پرسش، نشان دهنده شمارگان نشانگر زیر مجموعه آن ملاک می باشد. هر ملاک به نشانگرهایی تقسیم می گردد که خود دارای کد سه رقمی می باشند (رقم سمت چپ نشان دهنده شماره عامل و رقم دوم سمت راست نشان دهنده شمارگان ملاک و رقم سوم نشان دهنده شمارگان نشانگرهای زیر مجموعه ملاک می باشد).

آخرین عدد و یا چهارمین عدد از سمت چپ در کد یک پرسش، نشان دهنده شمارگان خود پرسش از پرسش های زیر مجموعه یک نشانگر می باشد.

مثال: از کد پرسشی بدین شکل ۳-۲-۱-۲ اطلاعات زیر قابل فهم است :

شماره عامل				۲
شماره ملاک			۱-۲	
شماره نشانگر		۲-۱-۲		
شماره پرسش	۳-۲-۱-۲			

واژه نامه محاسبات :

دربخش بعد که چگونگی محاسبات طرح اعتبارسنجی مراکز ، تشریح می شود با واژه های به شرح زیر مواجهیم که در ادامه تعریف آنها ارائه می گردد:

(امتیاز یک پرسش: عبارت است از امتیازی که از پاسخگویی به پرسش براساس شرایط واقعی موضوع پرسش بدست می آید. امتیازات پرسشها بنا به نوع گزینه ها و یا گویه هایی که توسط مخاطب انتخاب می شود به دو صورت بدست می آید که زیر هر پرسش اشاره شده است.

الف - در پرسش های **گویه ای** ، امتیازات از مجموع امتیازات گویه ها بدست می آید . هر گویه یک امتیاز دارد و در این پرسش ها انتخاب چند گویه (حالت های پاسخ) امکان پذیر است . در زیر این پرسش ها جمله ی ؛ « **(هر مورد یک امتیاز)** » ذکر شده است.

ب- در پرسشهای گزینه ای ، امتیازات فقط از یک گزینه بنا به انتخاب آن ، بدست می آید . هر گزینه یک امتیاز خاص خود را دارد و در این پرسش ها نمی توان چند گزینه را پاسخ داد . بیشترین امتیاز به گزینه الف و کمترین امتیاز به گزینه د ، تعلق می گیرد . در زیر این پرسش ها جمله ی ؛ « **(۵ تا ۱ امتیاز)** » ذکر شده است.

(امتیاز ارزشیابی هر پرسش: متوسط امتیازات کسب شده توسط یک پرسش که ممکن است در انواع پرسشنامه و بصورت متعدد وجود داشته است.

(ضریب هر پرسش: بنا به اهمیت موضوع سؤال شده و یا سهمی که از امتیاز نهایی برای آن پرسش منظور شده، ضریبی برای هر پرسش در نظر گرفته شده است.

(امتیاز نهایی هر پرسش: از حاصلضرب امتیاز ارزشیابی هر پرسش با ضریب آن بدست می آید که مبین سهم امتیاز واقعی است که برای موضوع مورد ارزیابی در مرکز ، حاصل شده است.

(پرسشهای محرمانه: در آخر هر پرسشنامه ، پرسشهای مشخص شده ای وجود دارد که بدلیل جلوگیری در تاثیر گذاری مشخصات پاسخ دهنده به نتایج واقعی نشانگر ، تفکیک شده اند که امتیازات آن توسط تکمیل کننده پاسخنامه، در پاسخنامه ای مجزا بدون سربرگ نام و نام خانوادگی و تایید بصورت امضاء، تکمیل شود. شایسته است در مرکز برای گرد آوری نتایج این نوع پرسشها ، صندوق خاصی بصورت موقت در مدت اجرای طرح در مرکز نصب گردد تا تکمیل کنندگان پاسخنامه های بی نام (فقط مربوط به چند سؤال محرمانه یک پرسشنامه می باشد- در بالای این پاسخنامه فقط نوع پرسشنامه می بایست ذکر شود) پس از تکمیل در آن بیندازند و مسئول طرح نتایج را در نرم افزار محاسبات وارد نمایند.

پاسخنامه ها :

متناظر هر پرسشنامه که توسط هر یک از مخاطبین تکمیل می شود ، پاسخنامه ای به شکل زیر توسط وی تکمیل و امضاء می شود. نتایج مندرج در پاسخنامه ها مبنای ورود اطلاعات ارزیابی درونی به نرم افزار محاسبات، خواهد بود.

ضرورت دارد که امتیاز پرسشها با توجه به نوع پرسش ها(گزینه ای یا گویه ای) محاسبه و در پاسخنامه درج شود.

نمون برگ پاسخنامه

رئیس مرکز ☐ مربیان ☐ کارکنان ☐ کارآموزان ☐

مشخصات تکمیل کننده : نام و نام خانوادگی : مسئولیت :

کارگاه : تحصیلات : سابقه به سال :

ردیف پرسش	گزینه یا گویه های پاسخ	امتیاز پرسش

تاریخ :

امضاء :